MALENGO

- Kuelewa ufuasi wa Biblia na kuutumia kwa Watoto
- Kuchunguza majukumu na mahusiano ya Mungu, Mzazi na Mtoto katika mchakato wa ufuasi
- Kujitolea kuwaongoza watoto ili kuungana na Mungu

MAELEZO YA SOMO

Katika somo hili, washiriki wanatafakari juu ya maagizo kutoka kwa neno la Mungu kwa ajili ya kufundisha kizazi kijacho. Washiriki wanajadili wajibu wa wazazi, watoto na Mungu katika safari ya ufuasi wa mtoto wao, zana za kujifunzia ambazo, kwa msaada wa Roho Mtakatifu, zitawasaidia kuwafunza watoto wao.

MUHTASARI WA SOMO

• Kujitayirisha: Mbio za kubadilishana vijiti	10
• Uanafunzi wa Kibiblia	10
• Pembetatu ya Uanafunzi	5
• Uhusiano wa Mungu na Mzazi	10
• Uhusiano wa Mzazi na Mtoto	30
• Uhusiano wa Mungu na Mtoto	10
• Kumaliza	10
Takriban Jumla ya Muda	**85**

MAELEZO YA JUMLA YA MAANDALIZI

- Andaa moyo wako/omba
- Soma somo lote kabla ya wakati
- Fanya marekebisho inavyohitajika kwa mpangilio wako
- Kusanya nyenzo

Maandiko yanatumika katika somo hili:

- Waamuzi 2:6-14
- 1 Samweli 3:1-10
- Zaburi 78:1-7
- Mathayo 16:24-25
- Marko 1:16-18
- Marko 12:28-31
- Yohana 14:15
- Yohana 15:4-5
- Yohana 21:20-22
- Wafilipi 3:10-12

Nyenzo zinazohitajika kwa somo hili:

- Biblia
- Vidokezo vya Mshiriki
- Ubao mweupe au chati mgeuzo na vyombo vya kuandikia
- Vijiti viwili, dowels au karatasi iliyokunjwa
- Roli 3 za karatasi ya choo au washers
- Sehemu 3 za mfuatano wa mita 2
- Karatasi tupu (karatasi kadhaa)

KUJITAYIRISHA

Dakika 10

Mbio za kubadilishana vijiti: (Mapema, tayarisha vijiti viwili kwa kutumia vijiti au karatasi iliyokunjwa. Wagawe washiriki katika timu mbili na wafanye foleni katika vikundi vyao. Eleza kuwa kutakuwa na mbio za kupokezana vijiti. Timu zitashindana, mtu mmoja kwa wakati, hadi wa mwisho, pitisha kijiti kwa mtu anayefuata kwenye mstari, na kisha kusonga nyuma ya mstari. Timu ya kwanza kumaliza ni mshindi. Fafanua mchezo kwa maswali yafuatayo):

Ni nini kilienda vizuri kwenye mbio?
Ni nini kilikuwa na changamoto au kigumu?
Ni nini kilifanyika wakati kijiti hakikupitishwa vizuri kutoka kwa mtu mmoja hadi kwa mwingine?
Tunaweza kujifunza nini kuhusu kuwatia watoto wetu nidhamu kutoka katika shindano la mbio?

Soma Zaburi 78:1-7 pamoja. Mtunga-zaburi anaelezeaje imani kupita katika vizazi?

- Aya. 3 - Baba zetu wametuambia
- Aya. 4 - Tutaambia kizazi kijacho
- Aya. 6 – Kizazi kijacho kingeambia kizazi kijacho

Tulivyopitisha kijiti katika mbio, tunataka kupitisha imani yetu kwa kizazi kijacho. Tunataka watoto wetu wamfuate Yesu kama tulivyo. Somo hili litalenga katika kuwafanya watoto wetu wenyewe kuwa wanafunzi.

UFUNZO WA KIBIBLIA

Dakika 10

Sisi sote tunataka watoto wakue kama wanafunzi, lakini **mwanafunzi ni nini?** (Waruhusu watu wafanye kazi wawili wawili kwa dakika moja ili kupata ufafanuzi. Shiriki mawazo kadhaa.)

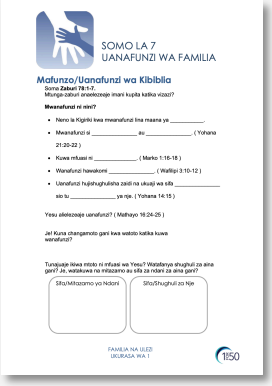
SOMO LA 7
UANAFUNZI WA FAMILIA

Mafunzo/Uanafunzi wa Kibiblia

Soma **Zaburi 78:1-7.**
Mtunga-zaburi anaelezeaje imani kupita katika vizazi?

Mwanafunzi ni nini?

- Neno la Kigiriki kwa mwanafunzi lina maana ya _____.
- Mwanafunzi si _____ au _____ (Yohana 21:20-22)
- Kuwa mfuasi ni _____ (Marko 1:16-18)
- Wanafunzi hawakomi _____. (Wafilipi 3:10-12)
- Uanafunzi hujishughulisha zaidi na ukuaji wa sifa _____ sio tu _____ ya nje. (Yohana 14:15)

Yesu alielezeaje uanafunzi? (Mathayo 16:24-25)

Je! Kuna changamoto gani kwa watoto katika kuwa wanafunzi?

Tunajuaje ikiwa mtoto ni mfuasi wa Yesu? Watafanya shughuli za aina gani? Je, watakuwa na mitazamo au sifa za ndani za aina gani?

Sifa/Mitazamo yo Ndani	Sifa/Shughuli za Nje

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 1

Tunaweza kuwa wanafunzi wa aina gani? (Soma **Mathayo 16:24-25** na ufanye muhtasari.)

Tunakubali kwamba watoto wanaweza kuwa wanafunzi, lakini ni changamoto gani kwa watoto kuwa wanafunzi? Mfano mmoja unaweza kuwa kwamba watoto wako hatarini na wanaweza kuyumbishwa kwa urahisi. (Waambie washiriki waunde vikundi vya watu wanne au watano na kujadili swali kwa dakika chache. Shiriki mawazo wote pamoja. Majibu

yanaweza kujumuisha: watoto hawaelewi mafundisho yote ya Biblia, mazoea yao ya kiroho hayajasitawishwa kikamilifu, hawawezi kusoma, wazazi wanaweza kuzuia ukuaji.)

Tunajuaje ikiwa mtoto ni mfuasi wa Yesu? Hebu wazia siku ya kawaida katika maisha ya mtoto ambaye ni mfuasi. **Watafanya shughuli za aina gani? Je, watakuwa na mitazamo au sifa za ndani za aina gani?**

(Kipe kila kikundi karatasi tupu. Waambie wachore muhtasari wa mtoto kwenye karatasi. Vikundi vitakuwa na dakika tano kuorodhesha sifa za mtoto ambaye ni mfuasi. Ikiwa sifa ni sifa za ndani au mitazamo, andika. ndani ya mtoto Kama sifa ni matendo au tabia za nje, ziandike nje ya mtoto Chora muhtasari mkubwa wa mtoto ubaoni/karatasi ya chati. Waambie vikundi kushiriki majibu yao, na yaandike ndani au nje ya mtoto.)

Tumeangalia nini maana ya kuwa mfuasi, na tuna picha nzuri ya jinsi mtoto ambaye ni mfuasi wa Yesu anavyofanana. Inafuata sasa kwamba tunaangalia majukumu ya mzazi na mtoto katika ufuasi.

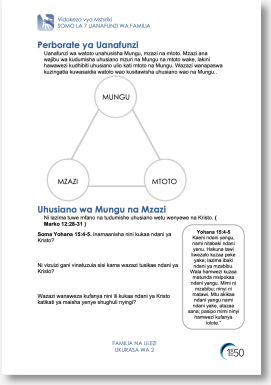
Vidokezo vya Mfiriki
SOMO LA 7 UANAFUNZI WA FAMILIA

Perborate ya Uanafunzi

Uanafunzi wa watoto unahusisha Mungu, mzazi na mtoto. Mzazi ana wajibu wa kudumisha uhusiano mzuri na Mungu na mtoto wake, lakini hawezeki kuthibiti uhusiano ulio kati mtoto na Mungu. Wazazi wanapaswa kuzingatia kuwasaidia watoto wao kusitawisha uhusiano wao na Mungu.

Uhusiano wa Mungu na Mzazi

Ni lazima tuwe mfano na tudumishe uhusiano wetu wenyewe na Kristo. (**Marko 12:28-31**)

Soma Yohana 15:4-5. Inamaanisha nini kukaa ndani ya Kristo?

Ni vipaji gani vinatuzuia sisi kama wazazi tusikae ndani ya Kristo?

Wazazi wanawezaje kufanya nini ili kukaa ndani ya Kristo katikati ya maisha yenye shughuli nyingi?

Yohana 15:4-5
Kaeni ndani yangu, nami ndanizo ndani yenu. Haikuna tawi linalo weza kuzaa matunda yakae; lazima kaeni ndani ya mzabibu. Wala hamwezi kuzaa matunda mnapokaa mbali na mimi. Mimi ni mzabibu; nimo ndani ya mitawi. Mtu akikaa ndani yangu nami ndani yake, atazaa sana; maana pasipo ndani yangu hamwezi kufanya kitu.

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 2

PEMBE TATU YA UWANAFUNZI

Dakika 5

(Andaa nyuzi tatu, kila moja kwa urefu wa mita mbili. Unganisha bomba la karatasi ya choo kwenye kila uzi. Waalike watu watatu wa kujitolea mbele kushikilia ncha za nyuzi, na kutengeneza pembetatu kama mchoro.)

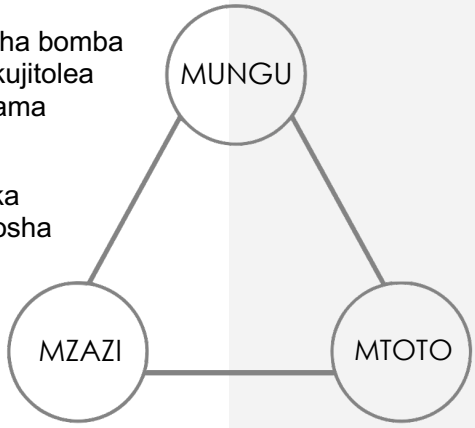

Kila mtu aliyejitolea anawakilisha mmoja wa watu wanaohusika katika mchakato wa ufuasi: Mungu, mtoto, na mzazi. Mirija/viosha kwenye nyuzi huwakilisha uhusiano kati ya: Mzazi-Mungu, Mtoto-Mungu, na Mzazi-Mtoto. (Waambie washiriki wajizoeze kusogeza bomba mbele na nyuma kwenye kamba.) Ufunguo wa uhusiano mzuri ni kuweka kamba kuwa ngumu. Ikiwa kamba inalegea, uhusiano unateseka.

(Mwombe “Mzazi” aguse mrija kwenye uzi wa Mungu-Mtoto. Zingatia kile kinachotokea: Mfuatano wa Mzazi-Mungu na uzi wa Mzazi na Mtoto unalegea, kumaanisha kwamba mahusiano yanaathiriwa vibaya.)

Tunaweza kujifunza nini kutokana na kitendo cha "Mzazi"?

Mzazi ana wajibu wa kudumisha uhusiano mzuri na Mungu na mtoto wake, lakini hawawezi kudhibiti uhusiano ulio nao mtoto wao na Mungu. Wazazi wanapaswa kuzingatia kuwasaidia watoto wao kusitawisha uhusiano wao na Mungu.

Sasa tutaangalia kila moja ya mahusiano haya kwa undani zaidi, tukianza na uhusiano wa Mungu-Mzazi.

UHUSIANO WA MZAZI MUNGU

Dakika 10

Ikiwa tunataka kuona watoto wetu wakikua kama wanafunzi wa Kristo, sisi kama wazazi **lazima tuweke kielelezo na kudumisha uhusiano wetu na Kristo.**

Soma Marko 12:28-31. Yesu alipoulizwa ni amri gani iliyo kuu zaidi, alinukuu maneno ya Musa kutoka Kum. 6 tuliyoyatazama katika masomo yaliyopita. Kuwa na uhusiano thabiti na Mungu - kumpenda kwa moyo, roho, akili na nguvu zetu zote - kunahitaji kuwa kipaumbele chetu cha juu.Uhusiano wetu na Mungu basi huandaa msingi thabiti wa kuwasaidia watoto wetu kustawisha uhusiano wao wenyewe na Mungu.

(**Soma Yohana 15:4-5.** Katika vikundi vya watu wawili au watatu, jadili maswali yafuatayo kwa dakika tano. Kisha shiriki majibu pamoja.)

- **Inamaanisha nini kukaa ndani ya Kristo?**
- **Ni vizuizi gani vinatuzuia sisi kama wazazi tusikae ndani ya Kristo?**
- **Wazazi wanaweza kufanya nini ili kukaa ndani ya Kristo katikati ya maisha yenye shughuli nyingi?**

Yohana 15:4-5
Kaeni ndani yangu, nami nitabaki ndani yenu. Hakuna tawi liwezalo kuzaa peke yake; lazima ibaki ndani ya mzabibu. Wala hamwezi kuzaa matunda msipokaa ndani yangu. Mimi ni mzabibu; ninyi ni matawi. Mtu akikaa ndani yangu nami ndani yake, atazaa sana; pasipo mimi ninyi hamwezi kufanya lolote."

Tukiwa wazazi, tunahitaji kudumisha uhusiano wenye nguvu pamoja na Mungu. Hatuwezi kuwapa watoto wetu kile ambacho hatuna sisi wenyewe. Uhusiano wetu na Mungu unapozidi kuwa imara, tunakuwa wenye matokeo zaidi katika kuwafundisha watoto wetu. Hebu sasa tuangalie uhusiano wa Mzazi na Mtoto.

UHUSIANO WA MZAZI NA MTOTO

Dakika 10

Mara nyingi wazazi hufikiri shule ya Jumapili, programu za watoto, au video ya Biblia inatosha kuwafanya watoto wao kuwa wanafunzi. Lakini tumejifunza kwamba wazazi wana jukumu muhimu katika mchakato wa ufuasi. **Mahusiano mazuri kati ya wazazi na watoto huleta fursa nyingi za kuwasaidia watoto kukua katika imani yao wazazi wanapoonyesha kufanana na Kristo na kuingiliana na watoto wao katika shughuli za kila siku za maisha.**

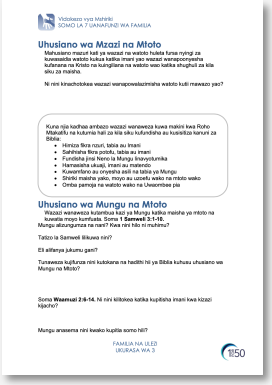
Vitabaza vya MAHIRI
SOMO LA 7 UHUSIANO WA FAMILIA

Uhusiano wa Mzazi na Mtoto

Mahusiano mazuri kati ya wazazi na watoto huleta fursa nyingi za kuwasaidia watoto kukua katika imani yao wazazi wanapoonyesha kufanana na Kristo na kuingiliana na watoto wao katika shughuli za kila siku za maisha.

Ni nini kinachokokea wazazi wanapowaelezimisha watoto kuli mawazo yao?

Kuna njia kadhaa ambazo wazazi wanaweza kuwa mahiri kwa Roho Mtakatifu na kutumia hali za kila siku kufundisha au kusisitiza kanuni za Biblia:

- Hiniza Ibora nzuri, tabia au imani
- Sahihisha Ibra potofu, tabia au imani
- Fundisha jinsi Neno la Mungu linavyotumika
- Hamasisha ukuaji, imani au matendo
- Kuwamfano au onyesha asili na tabia ya Mungu
- Shiriki maisha yako, moyo au uzoefu wako na mtoto wako
- Omba pamoja na watoto wako na Uwombee pia

Uhusiano wa Mungu na Mtoto

Wazazi wanaweza kutambua kazi ya Mungu katika maisha ya mtoto na kuwaita mwyo kumtaka. Efesa 1 **Samwali 2:1-10.**

Mungu alizungumza na nani? Kwa nini hilo ni muhimu?

Tabizo ila Samwali lilikuwa nini?

Eli alifanya jukumu gani?

Tunaweza kujifunza nini kutokana na hadithi hii ya Biblia kuhusu uhusiano wa Mungu na Mtoto?

Soma **Waamuzi 2:6-14.** Ni nini kilitokeo katika kupitisha imani kwa kizazi kipacho?

Mungu anasema nini kwako kupitia somo hili?

FAMILIA NA ULEZI
UKURASA WA 3

Wazazi mara nyingi huunda matarajio kwa watoto wao. Kunaweza kuwa hakuna kitu kibaya na matarajio; bila shaka wao ni zao la tamaa ya wazazi

*Mzazi anamwita mtoto kwenye chakula cha jioni. Mtoto anapoketi, mara moja mwambie mtoto:*Je, umekariri kifungu hicho cha maandiko nilichokuambia kuhusu jana usiku? Je, umetayarisha ibada ya familia kwa ajili ya usiku wa leo? Je, ulimshirikisha Yesu na nani leo? Je, ulikuwa na wakati wa utulivu na Bwana asubuhi ya leo? Uliomba kwa dakika ngapi?

- **Unaona nini kutokana na mwingiliano huu wa mzazi na mtoto?**
- **Je, unafikiri mtoto alijisikiaje na maswali na matarajio yote ambayo mzazi aliweka kwa mtoto?**
- **Maswali haya yataathirije ukuzi wa kiroho wa mtoto?**
- **Katika wakati ujao mazungumzo ya kiroho yanaweza kuwaje kati ya mzazi na mtoto?**

kwamba watoto wao wakue na kukomaa. Tuliona hilo katika drama. Lakini matazamio ya mzazi yanaweza yasionyeshe masadikisho ya watoto au matazamio ya Mungu kwa mtoto huyo.

Je, mchakato ufuatao umewahi kutokea katika familia yako? (Waalike watu wawili wa kujitolea wajitokeze, mmoja akiwa mzazi na mwingine akiwa mtoto. Pitia mchakato hatua kwa hatua wa kujaribu kubadilisha watoto wetu sisi wenyewe. Unapopitia kila hatua, waambie wanaojitolea waigize hatua hiyo. , kwa kutumia mfano wa mzazi anayependekeza mtoto ahudhurie funzo jipya la Biblia linaloanza kanisani Jumamosi asubuhi.)

TUNAPENDEKEZA hatua ya kuchukua. Ikiwa sisi ni wacha Mungu, tunaweza hata kupendekeza kwamba mtoto wetu amwombe Mungu kuhusu hilo.

Mtoto wetu akikataa, tunapinga kwa **KUKAGUA** uzuri wa hatua tunayopendekeza na kumwomba afikirie upya.

Ikiwa mtoto wetu atabaki bila kushawishika, **TUNAMSIHI** tukionyesha kwamba kupitisha pendekezo letu ni kutoka nje ya mapenzi makamilifu ya Mungu kwa maisha yake.

Ikiwa hii itashindwa kuibua jibu linalofaa, hatua inayofuata ni **KUMTISHIA.** Kulingana na jinsi tunavyohisi salama tukiwa na mtoto wetu, hii inaweza kutofautiana kutoka kwa uficho hadi tishio la wazi.

Ikiwa yeye ni mjinga kiasi kwamba hawezi kuona hekima ya pendekezo letu na akaendelea kukataa, basi tunaachwa bila njia nyingine ila **KUMUADHIBU.**

Wazazi wanapaswa kuwa waangalifu ili wasidanganye watoto wao. **Ni nini hutokea wazazi wanapowalazimisha watoto kutii mawazo yao?** Watoto wanaweza kuwa na kinyongo na waasi kwa wazazi wao, lakini pia wanaweza kuwa washikaji sheria katika imani yao. Lakini wazazi wanaweza kuhimiza kazi ya Mungu ndani ya watoto wao kwa kuwa makini na jinsi Roho Mtakatifu anavyofanya kazi na kwa kutumia nyakati zinazoweza kufundishika, ambazo zimezungumziwa katika somo lingine.

Hebu tufanye upya mchezo wa kuigiza wa tukio la mzazi-na-mtoto-katika-chakula cha jioni. (Mruhusu aliyejitolea aje mbele tena ili kuonyesha drama ifuatayo.)

Mzazi anamwita mtoto kwenye chakula cha jioni, na wanapokula pamoja wanaanza kuzungumza.
Nilikuwa na wakati mzuri wa Mungu kazini leo. Nilikuwa nikipita kwenye ofisi ya mfanyakazi mwenzangu na nikaona kwamba anaonekana kukasirika sana. Mungu alinisukuma nimuulize ikiwa yuko sawa. Alishiriki hali ngumu ambayo familia yake inakabili. Nilimuuliza kama ningeweza kumuombea na akasema ndiyo, nilifanya hivyo. Je! umewahi kuwa na nyakati kama hizo za Mungu? (Mtoto anasema ndiyo.) Je, unaweza kufikiria moja iliyotokea hivi majuzi? (Mtoto anashiriki hadithi ya kumsaidia mtu shuleni.) Nina furaha ulimsikiliza Mungu. Ninaona Mungu akifanya kazi kupitia wewe unaposaidia wengine. Nitatembelea mmoja wa majirani zetu wagonjwa usiku wa leo. Je, ungependa kuja nami? (Ndiyo) Je, ungependa kufanya nini ili kumtia moyo? (Wacha mtoto ajibu.)

- **Je, tamthilia ya pili inatofautiana vipi na ile ya kwanza?**
- **Mzazi alitia moyo jinsi gani ukuzi wa kiroho wa mtoto?**

Kuna njia kadhaa tunaweza kuwa wasikivu kwa Roho Mtakatifu na kutumia hali za kila siku kufundisha au kuimarisha kanuni za Biblia, kuimarisha uhusiano wetu na watoto wetu huku tukihimiza uhusiano wao na Mungu.

(Wagawe washiriki katika vikundi saba. Kipe kila kikundi pointi moja kati ya mifano iliyo hapa chini. Watakuwa na dakika tano za kutayarisha drama ya dakika moja inayoonyesha kanuni hii pamoja na familia. Kisha vikundi vitafanya drama zao.)

- Himiza fikra sahihi, tabia au Imani
- Sahihisha fikra, tabia au imani potofu
- Fundisha matumizi ya vitendo ya Neno la Mungu
- Hamasisha ukuaji, imani au matendo
- Kuonyesha asili na tabia ya Mungu
- Shiriki maisha yangu, moyo au uzoefu na mtoto wangu
- Tuombee pamoja na watoto wetu

Wazazi wanatamani kuona watoto wao wakiwa na uhusiano wenye nguvu na wenye afya pamoja na Mungu, lakini wazazi hawawezi kudhibiti ukuzi huo. Ni lazima watumie ushawishi wao kwa hekima na kumwamini Roho Mtakatifu kudhibiti ukuaji wa kiroho wa watoto wao. Sasa tunageukia uhusiano wa Mungu na Mtoto.

UHUSIANO WA MUNGU-MTOTO Dakika 10

Mungu anafanya kazi katika maisha ya watoto wetu. Wakati mwingine watoto wetu hawajui.

(Waalike watu watatu waliojitolea kujitokeza. Mwambie mtu mmoja aliyejitolea asome **1 Samweli 3:1-10** huku wengine wawili waigize hadithi. Kisha waambie washiriki waunde vikundi vya watu watatu au wanne kujadili maswali yafuatayo:)

- **Mungu alizungumza na nani? Kwa nini hilo ni muhimu?**
- **Tatizo la Samweli lilikuwa nini?**
- **Eli alicheza jukumu gani?**
- **Tunaweza kujifunza nini kutokana na hadithi hii ya Biblia kuhusu uhusiano wa Mungu na Mtoto?**

(Baada ya dakika tano, vikundi vishiriki majibu.)

Mungu anazungumza na watoto wetu. Hasubiri hadi wawe watu wazima. Lakini wakati mwingine hawatambui sauti ya Mungu. Wanahitaji msaada wetu kutambua sauti ya Mungu kutoka kwa sauti nyingine zote zinazojaza vichwa vyao. Eli alikuwapo ili kumsaidia Samweli kutambua sauti ya Mungu na kuchukua hatua inayofuata katika safari yake ya kiroho.**Wazazi wanaweza kufanya vivyo hivyo kwa watoto wao wenyewe, wakitambulisha kazi ya Mungu katika maisha ya mtoto na kuwatia moyo wamfuate.**

KUMALIZA Dakika 10

(Onyesha kijiti kutoka kwa mchezo uliokuwa wa kwanza) Mwanzoni mwa somo letu tulisoma **Zaburi 78:1-7** na kuzungumzia jukumu la kupitisha imani kwa kizazi kijacho.

Soma **Waamuzi 2:6-14.** Ni nini kilifanyika katika kupitisha imani kwa kizazi kijacho?

Kama wazazi, ni lazima tuchukue kwa uzito wito wa kupitisha kijiti cha imani kwa kizazi kijacho, tukiweka uhusiano wetu na Mungu na watoto wetu kuwa imara na kuwatia moyo watoto wetu wanapokua katika uhusiano wao na Mungu.

(Waalike washiriki kutafakari juu ya kile ambacho Mungu amekuwa akiwaambia kuhusu kuwatia nidhamu watoto wao, kisha wafanye wawe wawili wawili na kuombeana. Funga kwa maombi ya kikundi kwa ajili ya watoto wanaohitaji kukua kama wanafunzi na wazazi wanaotatizika katika eneo hili.)